

SEANCES DU LUNDI 19 JUIN 1989
VERGADERINGEN VAN MAANDAG 19 JUNI 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR
AVONDERGADERING

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique pour l'année budgétaire 1989.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique de l'année budgétaire 1988.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Loor, rapporteur, Cardoen, Luyten, De Backer, Flagothier, Tant, M. Langendries, ministre de la Fonction publique, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 2682.

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique pour l'année budgétaire 1989.

Discussion et vote d'articles, p. 2693.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique de l'année budgétaire 1988.

Discussion et vote des articles, p. 2696.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1989.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1988.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren De Loor, rapporteur, Cardoen, Luyten, De Backer, Flagothier, Tant, de heer Langendries, minister van Openbaar Ambt, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 2682.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1989.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2693.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1988.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2696.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 20 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 20 h 10 m.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN
HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
OPENBAAR AMBT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE
BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN BINNEN-
LANDSE ZAKEN EN OPENBAAR AMBT VOOR HET
BEGROTINGSJAAR 1988

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINIS-
TERE DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLI-
QUE POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTERE
DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE DE
L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Loor, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden besteedde twee vergaderingen aan de bespreking van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1989 en aan de aanpassing van de betrokken begroting voor het begrotingsjaar 1988.

In zijn inleidende uiteenzetting wees de minister erop dat na de staathervorming grondig moet worden nagedacht over de verdere opdracht van het departement van Binnenlandse Zaken. In de loop der jaren is dit departement immers uitgegroeid tot het departement van de gemeenten. Andere taken zijn weggesijpeld naar andere diensten, onder meer Justitie en Rijkswacht.

Nu de voorgedij over de gemeenten nagenoeg volkomen ressorteert onder de Gewesten en de administratieve politie — vreemdelingenpolitie, staatsveiligheid, preventie terrorisme — eigenlijk thuishoren bij het departement van Binnenlandse Zaken in plaats van bij Justitie, moet het departement mentaal en organisatorisch worden overgeschakeld. Voor de vrijwaring van de democratie is het immers essentieel dat de administratieve en gerechtelijke politie worden gescheiden.

Voor het Rijksregister moet er een sluitende wetgeving komen over de vrijwaring van de opgeslagen gegevens. Als een algemene wetgeving voor de bescherming van de privacy niet mogelijk is, moet de wetgeving op het Rijksregister worden aangepast.

De minister deelde tevens mee dat hij wil sleutelen aan de kieswetgeving, meer bepaald in verband met de kiesomschrijvingen. Dit mag echter niet op een fragmentaire basis gebeuren. Er zijn ook plannen voor een hervorming van de civiele bescherming. De bevoegdheden voor beveiliging tegen rampen zijn thans te veel verspreid.

De minister gaf ook een overzicht van de situatie in verband met de benoeming van de burgemeesters. Op 1 juni 1989 dienden er nog 21 van de 589 burgemeesters te worden benoemd. Dit is te wijten aan betwistingen voor de Raad van State, dubbele voordrachten of gerechtelijke onderzoeken.

Voor de algemene rijkspolitie zijn er twee wetsontwerpen op til, namelijk over de bewakingsfirma's en over de privé-detectives. Er zal ook meer aandacht worden besteed aan de gemeentelijke politiediensten.

De toestand van de administratieve geschillen bij de Raad van State is alarmerend. De minister zal echter trachten de procedure te vereenvoudigen.

Tijdens de bespreking werd door diverse leden aandacht gevraagd voor de toenemende opdrachten van de gemeentepolitie. Heel wat commissieleden vroegen de financiële tussenkomst van de gemeentebesturen voor de omschakeling van de tewerkgestelde werklozen voor de uitreiking van de nieuwe identiteitskaarten dit jaar niet meer te laten plaatsvinden en indien mogelijk uit te stellen tot eind 1990.

De minister verstreekte nadere uitleg over de kredieten bestemd ter bevordering van de opleiding van de gemeentelijke politie-beambten en over het bijzonder krediet tot hulp voor de uitrusting van de gemeentelijke politiediensten, van investeringen voor veiligheid en van bevordering van de samenwerking tussen de ter zake bevoegde overheden.

In verband met vragen omtrent de verruiming van de decentralisatie, deelde de minister mee dat het toekennen van militie-uitstellen om studieredenen eventueel aan de gemeenten kan

worden toevertrouwd. Dit probleem wordt thans door de administratie onderzocht.

Over de vragen betreffende de militievergoedingen, de gewensbezwaarden, de civiele bescherming, de bijzondere dotatie voor Brussel, de door de Staat gevraagde vergoeding voor de inning van belasting voor rekening van de gemeenten en het speciaal telefoonnet tussen de overheden van de Staat, verstrekte de minister de nodige uitleg.

Inzake de brandweerproblematiek zei de minister voorstander te zijn van een kwalitatieve versterking van het beroepskader en van een kwantitatieve uitbreiding van de vrijwilligers. Hij wees er tevens op dat de in de begroting ingeschreven kredieten niet belangrijk genoeg zijn om te kunnen voldoen aan al de aanvragen van de gemeentebesturen inzake brandweermateriaal.

Met de verdeling van de kredieten zal prioriteit worden gegeven aan het minimum materiaal waarover elke brandweerdienst dient te beschikken. De toewijzing zal gebeuren volgens objectieve criteria, zoals onder meer specifieke brandweerrisico's in de regio en exploitatiekosten. De minister zei dat de gebeurtenissen in Tsjernobyl aanleiding waren tot het opstellen van noodplannen. Een werkgroep zal uiterlijk tegen 28 februari 1990 een volledig en haalbaar noodplan voorleggen waarvan alle onderdelen geactualiseerd dienen te zijn. De commissie heeft nog van gedachten gewisseld over het Gemeentefonds, de verkiezingen, de bevolkingsregisters, het Rijksregister, over de openbaarheid van bestuur, over het probleem van de Brusselse politiekorpsen en over de verantwoordelijkheid van de burgemeester in geval van collocatie van geesteszieken.

De minister verschaft ook uitleg omtrent een aantal uitdagingen voor het Openbaar Ambt van morgen na de recente staats-hervorming. Verscheidene commissieleden wensten de toekomstperspectieven te kennen voor loopbaanonderbreking, voor economische stagiairs, voor het enig statuut en voor de nationaliteitsvereiste in het Europa van na 1992. In verband met de nationaliteitsvereiste deelde de minister mee dat met het oog op 1 januari 1993 een grondige bespreking nodig is over de fundamentele opties. Beide ontwerpen van begroting werden door de commissie eenparig aangenomen.

Thans wil ik namens de SP-fractie enkele opmerkingen maken. In verband met de kieswetgeving heeft de minister aangekondigd dat hij bereid is nieuwe kiesomschrijvingen te bestuderen. Wij gaan daarmee akkoord en hopen dat dit nog in de huidige legislatuur kan gebeuren. Wij zijn echter van oordeel dat deze aangelegenheid globaal moet worden aangepakt, maar niet overhaast. Wij weten dat er in sommige arrondissementen problemen zijn, maar wij zouden er niet mee kunnen akkoord gaan dat dit probleem voor sommige arrondissementen wordt opgelost en voor andere niet.

Na de jongste gemeenteraadsverkiezingen zijn er heel wat klachten ingediend bij de Raad van State. Morgen nog zal de Raad van State een uitspraak doen over een klacht tegen de verkiezingen in Ninove, dus meer dan acht maanden na de verkiezingen van 10 oktober. Iedereen zal het met ons eens zijn dat dit veel te laat is en dat dit de democratie en de goede werking van de gemeente niet ten goede komt. Daar moet iets aan worden gedaan en wij vinden dat daarvoor niet tot de volgende gemeenteraadsverkiezingen van 1994 moet worden gewacht. Wil de minister daar zelf iets aan doen of laat hij dit over aan het parlementair initiatief?

Iedereen zal het met ons eens zijn dat de inschakeling van rewerkgestelde werklozen bij de uitreiking van Europese identiteitskaarten welkom was. De tewerkstelling van deze arbeidskrachten was tot nu toe gratis.

Ook in de toekomst zullen deze arbeidskrachten nodig zijn. Op het ogenblik is men bij het uitreiken van de identiteitskaarten immers aan die leeftijdsgroep van de bevolking gekomen die niet altijd meer zo mobiel is, zodat de uitreiking niet meer in hetzelfde tempo zal kunnen geschieden. Bovendien moeten de Europese identiteitskaarten van de minderjarigen om de vijf jaar en die van de volwassenen om de tien jaar worden hernieuwd. Ook hiervoor zullen die bijkomende arbeidskrachten nodig zijn.

Deze tewerkgestelde werklozen krijgen weldra het statuut van de gesubsidieerde contractuelen. Wij hopen dat er in de onmiddellijke toekomst hiervoor geen financiële bijdrage van de gemeente zal worden gevraagd. Indien dit toch het geval zal zijn, dan vragen wij de minister hiermee te wachten tot 1 januari 1990 en als het enigszins kan tot 30 november 1990, de datum waarop de oorspronkelijke toelating tot het in dienst nemen van deze tewerkgestelde werklozen vervalt.

Het vierde thema dat ik wil aansnijden, is de openbaarheid van bestuur. Wij juichen het initiatief om te komen tot meer openbaarheid toe. Heel wat gemeentebesturen hebben reeds maatregelen getroffen om de toestand te verbeteren. Bij vele gemeentebesturen is geslotenheid echter nog troef. Ziet de minister de mogelijkheid om de gemeentebesturen die de maatregelen inzake openbaarheid van bestuur op de lange baan schuiven, te stimuleren?

Mijn vijfde en laatste thema, de loopbaanonderbreking, betreft de minister van Openbaar Ambt. Dit initiatief heeft in het verleden heel wat familieproblemen opgelost. Vele ambtenaren die nu nog gaan werken, zouden gebruik maken van de mogelijkheid tot loopbaanonderbreking, mocht de vergoeding die hun daarvoor wordt uitgekeerd, worden opgetrokken. Is dit realiseerbaar, mijnheer de minister? In de privé-sector kent men het brugrustpensioen op 60 jaar voor mannen. Vele werknemers maken hiervan graag gebruik. In de openbare sector bestaat dit brugrustpensioen niet. De pensioenleeftijd is daar 65 jaar. Dit is nogal aan de hoge kant. Kan er in de openbare sector geen gelijkaardig systeem worden ingevoerd, zodat de pensioenleeftijd kan worden verlaagd, enerzijds, en er andere personen aan de slag kunnen gaan, anderzijds?

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, mijn verslag van de commissiebesprekingen en enkele reflecties namens de SP. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cardoen.

De heer Cardoen. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur voor de goede samenvatting van de commissiebesprekingen. Ik wil ook in het bijzonder de minister van Binnenlandse Zaken feliciteren voor zijn kordaat en correct optreden gisteren in Voeren bij de kiesverrichtingen. Het is goed dat sommigen eens voelen dat er in een democratie wetten bestaan die moeten worden geëerbiedigd.

De behandeling van deze begroting biedt de gelegenheid enkele problemen aan te snijden die de minister van Openbaar Ambt na aan het hart liggen. Uit bepaalde verklaringen van de minister is reeds gebleken, dat hij heelwat wil bereiken in de hem toevertrouwde sector. Moge hij slagen in zijn streven naar herwaardering van het Openbaar Ambt. Het gaat immers om een zeer belangrijke factor, namelijk de menselijke factor, het geheel van ambtenaren, van hoog tot laag, die het op zich hebben genomen de overheid ten dienste te staan voor de behartiging van het algemeen belang.

De herwaardering van het Openbaar Ambt heeft mijns inziens twee aspecten. Enerzijds moet bij de publieke opinie de waardering voor de ambtenarij worden gestimuleerd en anderzijds moet aan de ambtenaren zelf meer gevoel van eigenwaarde worden gegeven.

De negatieve kritiek van de publieke opinie op de ambtenarij is niet altijd gerechtvaardigd. De meeste ambtenaren doen ongetwijfeld hun best. Als er hiaten zijn of haperingen in de administratieve dienstverlening, is zulks niet altijd hun fout. De politici moeten durven erkennen dat zowel het Parlement als de regering dikwijls te zware en te ingewikkelde administratieve procedures opnemen in wetten en reglementen. Het is dan ook niet de schuld van de ambtenaren dat de afhandeling van de dossiers stroef verloopt, als zij die ingewikkelde procedures moeten naleven. Daarom zie ik de vereenvoudiging van de administratieve procedures als een eerste en belangrijk element voor de herwaardering van het Openbaar Ambt. De bevoegdheid van de minister van Openbaar Ambt reikt hier weliswaar niet erg ver. Ik vraag hem toch dat hij, steunend op zijn dienst van algemeen bestuur en op zijn algemene directie voor selectie en

vorming, er bij zijn collega's in de regering en hun administratie op aandring om dit streven naar vereenvoudiging ingang te doen vinden.

De depolitiserende van de benoemingen is een ander element dat de negatieve kritiek van de publieke opinie kan doen ombuigen. Ook daar moeten wij durven bekennen, dat de politici, de regering en het Parlement, de eerste schuldigen zijn. Een overdreven beroep op het beruchte artikel 18 van het statuut en vooral op het stelsel van de zogenaamde eerste benoemingen, plaatst de ambtenarij bij de publieke opinie in een kwaad daglicht. Het is waar dat het meestal niet gaat om grote aantallen, maar het zijn vaak wel zeer opvallende topbenoemingen. Benoemingen op basis van louter objectieve criteria verdienen de voorkeur.

Is het in dat verband niet wenselijk het stelsel van het vergelijkend wervingsexamen aan te wenden voor alle aanwervingen, daar waar het nu hoofdzakelijk geldt voor de aanwervingen in de begingraden van de ministeries en van enkele parastatale instellingen?

Het is zeker nodig het gevoel van eigenwaarde van de ambtenaren zelf te stimuleren, door hun een groter vertrouwen te schenken. Al te vaak worden bevoegde ambtenaren, bij de voorbereiding van wetten, van reglementen en van circulaire en bij hun uitvoering, buiten spel gezet door minder ervaren kabinetsleden. Dit komt de motivering van de ambtenaren zeker niet ten goede.

Het verlenen van meer verantwoordelijkheid aan de ambtenaren, en het meer betrekken van de directieraad bij de grote beslissingen inzake beleid en organisatie van elk departement zou het gevoel van eigenwaarde bij de ambtenarij zeker gunstig beïnvloeden.

De geldelijke waardering van het werk van de ambtenaren is ook belangrijk. In dit verband staat de regering dikwijls voor zware begrotingsremmen waarvoor ik begrip kan opbrengen. Al is dit ook thans het geval, toch meen ik dat al het mogelijke op dit gebied moet worden gedaan. Het is niet goed voor de administratie, dat bepaalde privé-sectoren de best gevormde ambtenaren, vooral in sommige specialiteiten, bij de overheid kunnen komen weggroten, te meer omdat die overheid er nog niet eens — zoals in de voetbalsport bijvoorbeeld het geval is — een hoge transfersom voor kan bedingen.

Met het oog op 1992 denk ik hierbij onder andere ook aan de waardering van de talenkennis van onze ambtenaren. Terwijl onze nationale ambtenarij, anders dan in de andere EG-staten, reeds in het verleden voor een tweetalige en zelfs drietalige administratie moest instaan, werd de inspanning op het gebied van talenkennis nooit geldelijk gehonoreerd. In Europees verband, na 1992, zal die talenkennis nog veel belangrijker worden. Het lijkt me dan ook geen luxe dat voor zulke talenkennis aan onze ambtenaren een taalpremie wordt verleend. In de privé-sector worden meertaligen ook beter betaald, althans in de bedrijven die op internationaal vlak successen willen behalen. Het interesseert mij trouwens te vernemen of gedacht wordt aan de gevolgen van 1992 voor de Belgische administratie.

In het kader van het vrij verkeer van personen, kunnen onderhorigen van de andere landen van de Europese Gemeenschap tot ons Openbaar Ambt toetreden zoals onze landgenoten dat kunnen doen tot die landen.

Een gebrek aan motivatie wordt in sommige diensten ook veroorzaakt door de wervingsblokkering. Een al te streng wervingsbeleid, uitsluitend gebaseerd op enge budgettaire imperatieven, ontvrikt bepaalde diensten en ontmoedigt het daar tewerkgestelde personeel.

De nieuwe regeling met zogenaamde wervingsenveloppen legt al te lineaire beperkingen op. Een meer soepele regeling, waarbij volgens de werkelijke behoeften sommige diensten ruimere wervingsmogelijkheden krijgen verdient wellicht de voorkeur. Daartegenover moet ernstig worden overwogen het personeel van sommige diensten waarvan de werking geleidelijk is ingekrompen onder meer ingevolge de regionalisering, ruimere

mobilitéitsmogelijkheden te geven om naar onderbemande diensten over te gaan.

Niettegenstaande de autonomie van de Gewesten en Gemeenschappen, is het zelfs nuttig, de mobiliteit ook mogelijk te maken tussen de diensten van de Gewesten en Gemeenschappen en de nationale overheidsdiensten. Onderhandelingen tussen de regering en de Executieven kunnen daartoe nuttig zijn. Weliswaar moet er ook worden voor gewaakt, dat de mobiliteit slechts geldt voor gelijkwaardige situaties: zij mag geen concurrentiemiddel worden tussen overheden die elkaars personeel proberen weg te halen.

Nog een woord over de zogenaamde nepstatuten. De vervanging van de vele, uiteenlopende situaties van niet-vastbenoemd personeel door een enkele categorie, de gesubsidieerde contractuelen, is nog steeds niet geregeld. Het blijkt dat de proceduretermijnen die daarvoor aan de administraties werden opgelegd, niet haalbaar waren. Maar intussen wordt een uiterst verwarde situatie in stand gehouden. Vooral de personen die in het stelsel van tewerkgestelde werklozen werken, blijven aldus in een zeer ongunstige situatie. Ik dring erop aan dat de minister voor een snelle oplossing zorgt van dit probleem, dat voor een aantal personen bijzondere zorgen baart.

Ik wil nog enkele woorden zeggen in verband met Binnenlandse Zaken. Naar aanleiding van de gemeentewet werd aan al onze gemeentemandatarissen een brochure bevattende de gemeentewet gestuurd. Beslist een interessante handleiding waarvoor de gemeentelijke beleidsverantwoordelijken u dankbaar zijn, mijnheer de minister.

De meeste wettelijke bepalingen vervat in de gemeentewet, die trouwens nog hun oorsprong vinden in een Franse wet uit de periode van de Franse Revolutie, beantwoorden zeker niet meer aan de doelstelling van de huidige moderne gemeente, die als instelling samen met haar politiek orgaan, de gemeenteraad, moet instaan voor de behartiging van het gemeentelijk belang. Sedert 30 maart 1836 is het begrip plaatselijk belang sterk geëvolueerd. De algemene staatsorganisatie heeft vele wijzigingen ondergaan en ontegensprekelijk is de gemeente in deze niet afwezig gebleven.

In onze welvaartsmaatschappij en beslist ook na de fusie van gemeenten, waarbij het de bedoeling was leefbare entiteiten te creëren, blijft het gemeentelijk bestuursniveau datgene waarop toestanden en personen grijpbaar en herkenbaar blijven.

De gemeentewet van 1836 moet dringend aan een nieuw kritisch onderzoek worden onderworpen. De goede werkingsregels moeten wij beslist behouden, maar waar de wet niet meer aangepast is aan de huidige omstandigheden, moet zij worden gewijzigd. Wij hebben indertijd, met het voorstel van collega Paque om de gemeentewet aan een algemene herziening te onderwerpen, kunnen vaststellen dat dit in ons parlementaire stelsel moeilijk haalbaar is. Daarom pleiten wij voor een pragmatische aanpak. Wij kunnen daarbij misschien wel eerst die artikelen herzien die een geïntegreerd bestuur op lokaal vlak mogelijk moeten maken. Wij willen met andere woorden de gemeentesecretaris en de gemeenteontvanger in het modern management van een gemeente respectievelijk de rol van centraal manager en van actief adviseur inzake het financieel beheer toevertrouwen.

Wat de civiele bescherming betreft, had ik graag van de minister vernomen welk lot beschoren is aan de tijdelijke personeelsleden die de jongste jaren terecht in de korpsen werden aangesteld.

Tot slot een woord over de militie. Ik herhaal wat ik in de commissie heb gesuggereerd. In het kader van de decentralisatie van bevoegdheden, lijkt het mij perfect doenbaar dat het gemeentebestuur, het schepencollege, het beslissend orgaan zou zijn voor alle aanvragen om uitsluit van legerdienst om studieredenen.

Ik ken uw visie, mijnheer de minister. U zal mij wellicht antwoorden dat dit door de administratie wordt onderzocht.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Als u mij toestaat, mijnheer de Voorzitter, wil ik de heer Cardoen zeggen dat ik daar inderdaad ook zo over denk en dat ik bovendien al het nodige zal doen om dit mogelijk te maken. Ik moet enkel nog nagaan of ik daarvoor een beroep moet doen op de wetgever. Ik veronderstel dat dit het geval is en ik reken dan ook op de medewerking van de Senaat. Wij kunnen hier zowel ten bate van de miliciens als van de administratie uitstekend werk verrichten en de zaken heel wat vereenvoudigen.

De heer Cardoen. — Dit zou, mijnheer de minister, ontegensprekelijk de taak van de toezienende overheid verlichten en meteen een versoepeling van de administratie inhouden voor de kandidaat dienstplichtige.

Tot zover mijn vragen en bedenkingen in verband met deze begroting. Gelieve mij te verontschuldigen niet langer aanwezig te kunnen zijn; ik moet in mijn gemeente namelijk een belangrijke vergadering voorzitten. Ik dank de ministers reeds voor het antwoord dat zij zullen verstrekken. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou ook aanwezig moeten zijn op de gemeenteraad in mijn dorp. Mijn hart zweeft tussen Binnenlandse Zaken en de gemeenteraad van Berlaar. Nu ik, na jaren anders zijn, voor de eerste keer de begroting heb goedgekeurd in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, zou ik het mij gemakkelijk kunnen maken en eenvoudig verwijzen naar het standpunt dat ik in de commissie heb ingenomen. Er hebben zich intussen echter enkele nieuwe feiten voorgedaan waarop ik uw aandacht wil vestigen.

Eerst sta ik nog even stil bij het probleem dat ik heb aangehaald in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden. De minister heeft toen aandachtig naar mij geluisterd en hij heeft zelfs onmiddellijk opdracht gegeven om na te gaan of de heldenhuldezerkjes in Adinkerke wel goed verzorgd waren. Ik vraag hier nogmaals of de zorg voor de graven van de bekende Vlamingen, die vrijwillig voor het vaderland gesneuveld zijn, en die zich in de crypte van de IJzertoren bevinden, niet kan worden opgenomen in de post van uw begroting voor onderhoud van graven van gesneuvelden voor ons land. Dat moet toch mogelijk zijn in het kader van de nieuwe wending van de Staat en van de pacificatie. Als ik weet waarop die vroegere overeenkomst stoelt, kan deze problematiek misschien eens worden onderzocht.

Ik heb — zoals anderen — met stijgende ergernis het incivisme van een aantal burgers vastgesteld die omwille van het mooie weer hun basisrecht en -plicht in een democratie, namelijk niet alleen te kunnen stemmen maar ook het stemmen mogelijk te maken, met allerlei uitvluchten van hun schouders schuiven. In een context waarin honderden jonge Chinezen in een roep naar democratie met tanks werden platgewalst is men bij ons echter te lui om enkele uren van zijn dag te besteden aan de grootste verworvenheid van onze samenleving, via verkiezingen zijn mening te kunnen uitdrukken. Indien deze onburgerlijke kwaal aanhoudt, is het een opdracht van de minister hierop met gepaste tegenmiddelen te reageren en de foejjes veel zwaarder te sanctioneren dan op het ogenblik gebeurt.

Deze zoveelste gang van het Voeregeltje kan misschien worden verwacht. De kat komt weer, zingt men in een liedje, en egel was ook weer daar. Wij hebben reeds de lof van de heer Cardoen gehoord voor het kordate optreden van de minister, maar toch rijzen een aantal vragen. Toen duidelijk werd dat men een spelletje maakte van het basisgegeven van de democratie, het organiseren van verkiezingen, toen er brieven werden rondgedeeld waarin kond werd gedaan dat alleen de stembrieven van de gemeente geldig waren, en aldus rebelleerde tegen het hogere gezag, de bestendige deputatie van Limburg, bleek dat de gemeentesecretaris, Markovic, er telkens bij betrokken was. Ik vraag me toch af welke rol deze man speelt. In ieder geval is duidelijk dat hij ageert in het voordeel van een welbepaalde

kandidaat voor de Europese verkiezingen die hem telkens opnieuw weet in te schakelen. Deze kandidaat die ik niet bij naam zal noemen, iedereen kent «mister H», roept de bevolking op tweemaal te stemmen. Dat is een oproep tot het saboteren van de democratie, van de vrije verkiezingen.

Wat is de minister voorts van plan? De minister verkondigde op de televisie niet te weten of hij verder zou optreden. Hij vreeg zich af of de zaak niet voorbij was en of ze niet op een gelukkige wijze werd opgelost. Er moet met deze komedie komaf worden gemaakt want wat hier ten tonele werd gebracht is meer dan een boerenkermis.

Ik citeer Marc Platel, een vooraanstaand columnist van *Het Belang van Limburg* van vandaag: «Geen enkel normaal land kan de Happart-capriolen nog 24 uur langer dulden. Het is onzindelijk te denken dat de Voerense burger straks nog maar eens de rekening moet betalen van het machtsmisbruik van Happart en Co.»

De heer De Seranno. — Vroeger was het verboden vanop de tribune de krant voor te lezen.

De heer Luyten. — Vroeger was vroeger. «Er is dan ook maar één uitweg: Vlaamse en Franstalige Belgische ministers moeten hun collega van Binnenlandse Zaken de opdracht geven en de vrije hand laten om de Voerense rebel eens en voor goed schaaakmat te zetten.»

Wij hebben dus een oplossing gevonden waarbij de zegels niet moesten worden verbroken. Toch grenst deze toestand aan het ongelooflijke.

Wij hebben binnenkort weer contacten met andere volkeren. Ze geloven niet dat iets dergelijks mogelijk is in een beschaafde Staat.

Mijnheer de minister, u heeft een oplossing gevonden. Ik feliciteer u daarvoor, maar laat u niet doen, drijf eens door. U kan de rekening aanbieden, waarom niet? Dan zullen in Voeren de schellen van de ogen vallen. De heer Happart beschuldigde u van een *crime de flamingantisme*. Stoor u er niet aan. In onze geschiedenis zijn ook andere scheldwoorden eretitel geworden: «Geus», een scheldwoord in de opstand tegen Spanje. «Brigand» in de tijd van de Boerenkrijg in mijn streek, en ook «Flamingant». Ook al worden bij verkiezingen blessures opgelopen, beschouw het verwijt als een eretitel, via de verzen van Jef Burm als repliek op het bekende *chanson comique* «Les Flamingants» van Jacques Brel, die toen al ziek was, waarin hij zong «Et je vous interdis de laisser aboyer nos enfants en flamand».

Jef Burm schreef een erelied voor degenen die ons volk tegen alle plagerijen in hebben gebracht waar het nu is. Met de aankondiging dat ik de begroting zal goedkeuren, mede om uw optreden van de jongste dagen, mijnheer de minister, eindig ik met dit erelied:

«Zonder de Flaminganten zou het Belgisch onrecht nog bestaan.

Zou de gewone volksmens de taal der burgers niet verstaan.

Zonder de Flaminganten was de universiteit nog Frans,

Niemand in heel dat Vlaanderen kreeg in het Nederlands een kans.

Als de politicasters hun plichten deden zoals 't moet,

Zou geen enkele Vlaming gaan manifesteren in een stoet,

Zou geen burgemeester de Vlaming tergen ongestraft,

Dan zou er toch geen mens aan denken te worden als een hond die blaft.

Zoals in «Québec libre» riep hier geen staatsman Vlaanderen vrij.

Niemand kwam ons ooit helpen. Slechts Flaminganten keerden het tij.

Jij bent een groot man, Jacques Brel, de mooie liedjes liegen niet.

Maar zwijg over de Flaminganten. Zij vechten *pour le plat pays* ».

Dit is het antwoord aan dergelijke kortzichtigen, die pacificatie in ons land steeds onmogelijk maken. Ik meen dat tegen dergelijke rebellen, zoals ze op zeker ogenblik terecht zijn genoemd, kordaat optreden noodzakelijk is. Daarom zullen wij u van harte steunen. (*Applaus*.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Backer.

De heer De Backer. — Mijnheer de Voorzitter, door de staatshervorming van 1988 werd het departement van Binnenlandse Zaken nog verder uitgehold. De bevoegdheid over het Gemeentefonds en het Provinciefonds werd bijna helemaal aan de Gewesten overgedragen. Hetzelfde gebeurde met het toezicht op de gemeenten, dat nu helemaal wordt georganiseerd en uitgeoefend door de Gewesten, op enkele uitzonderingen na.

Mijnheer de minister, als ik in de verantwoording van uw begroting lees dat het ministerie van Binnenlandse Zaken, dienst van het financieel beheer, ook nog in 1989 belast is « met de vereffeningsoperaties, nazicht, ministeriële besluiten, contacten met de Executieven, de informaticadienst, het Gemeentekrediet, het kabinet, de provincies, de gemeenten en de OCMW's », dan zullen we dat maar als een lapsus beschouwen.

Deze opmerking zet ik tussen haakjes en ik keer terug naar het uitgangspunt, namelijk de verdere afbrokkeling van de nationale bevoegdheden inzake binnenlandse aangelegenheden.

Deze evolutie heeft voor de bevoegde minister ongetwijfeld ook een positieve zijde. Hij kan zich nu ten volle wijden aan een aantal problemen en dossiers die, hoewel ze ook het etiket « prioritaire » droegen, minder aan bod kwamen.

Ik noem er slechts drie, waaraan zeker onmiddellijk en met spoed kan worden gewerkt, namelijk de modernisering van de gemeentewetgeving, de modernisering van het kiesstelsel en de versnelling van de administratieve procedures.

Deze ideeën en nog vele andere zijn ook te vinden in het regeerakkoord dat vorig jaar tussen de huidige coalitiepartners werd gesloten.

Ik zal hiervan geen overdruk bezorgen, maar wil toch enkele punten in herinnering brengen. De regering zal het initiatief nemen om een overleg te organiseren ten einde de decentralisatie te verruimen. De regering zal aanduiden welke van haar bevoegdheden en taken aan de gemeenten kunnen worden overgedragen. De regering zal voor de gemeenten een oplossing zoeken voor een aantal problemen op financieel vlak. Zij zal onverwijld een gemoderniseerde en duidelijke — en ik leg hierop de nadruk — coördinatie van de gemeentewet opstellen. Zij zal nagaan hoe de representativiteit in de gemeentekieswet kan worden verbeterd. De regering zal de mogelijkheid bestuderen om raadplegingen van de inwoners voor aangelegenheden van gemeentelijk belang te organiseren. De invoering van het principe van de openbaarheid en de motivering van administratieve handelingen is voor de regering één van de prioriteiten voor de constituanten. De regering zal het Parlement vragen een systeem van « ombudsman » in te voeren. De regering zal de hervorming van de administratieve rechtspleging in studie nemen.

Ik zou nog een aantal « goede voornemens » van de regering op het vlak van de binnenlandse zaken kunnen aanhalen. Ik moet toegeven dat de minister van Binnenlandse Zaken van aanpakken weet als het om public relations gaat. Hij weet zich in de media goed te verkopen. Maar daarmee wordt nog geen degelijk juridisch werk geleverd. Als we de zoëven geciteerde lijst nog eens overlopen, dan moet daar nog heel wat worden gerealiseerd. Voor vele punten moet zelfs de start nog worden gegeven. Ik illustreer dit aan de hand van een drietal voorbeelden.

Allereerst is er de zogenaamde codificatie van de nieuwe gemeentewet, die met veel applaus werd begroet. Dit zou terecht geweest kunnen zijn, want er diende dringend een dergelijke codificatie te worden uitgevoerd. De gemeenteraadsleden en alle mandatarissen die met het gemeentelijk niveau iets te maken

hebben, hebben als het ware nood aan een duidelijk, geüniformiseerd en logisch opgebouwde gemeentewetgeving. Dat is ook altijd de betrachting geweest van de minister zelf.

Maar wat is de realiteit? Op 3 september 1988 verscheen in het *Belgisch Staatsblad* een mooie gecoördineerde eenheidstekst, die evenwel bij publikatie reeds was achterhaald door de wetten van 11 juli 1988, 8 augustus 1988 en 9 augustus 1988.

Om rechtskracht te hebben diende dit coördinatie-koninklijk besluit nog te worden bekrachtigd door het Parlement. Vóór dat kon gebeuren, vernietigde het Arbitragehof enkele artikels uit de gemeentewet. Tegelijkertijd met het bekrachtigingsontwerp diende de minister van Binnenlandse Zaken een ontwerp in dat die pas bekrachtigde codificatie al zou wijzigen.

Op de juridische bezwaren die deze hele procedure met zich zou brengen, wees de PVV-fractievoorzitter reeds bij de bespreking in de Senaat van het ontwerp tot bekrachtiging.

De bezwaren werden weggewuifd want, zo antwoordde de minister, de Koning had de macht gekregen om de nieuwe gemeentewet « in overeenstemming te brengen met de wetbepalingen waardoor zij impliciet » — en daar druk ik op — « zou worden gewijzigd ».

In het *Belgisch Staatsblad* van 31 mei 1989 verscheen dat aangekondigd koninklijk besluit. Eerst dient te worden opgemerkt dat door dat koninklijk besluit niet alleen de impliciete wijzigingen aan de nieuwe gemeentewet, maar ook expliciete wijzigingen werden aangebracht. Is dit volgens de minister niet opnieuw een wetsovertreding?

Vervolgens worden in de gecodificeerde tekst van 24 juni 1988 via 59 artikelen liefst 82 wijzigingen aangebracht. Ik zeg wel: in de reeds gecodificeerde tekst. Bovendien blijven nog twee andere aparte documenten bestaan, namelijk de wet van 27 mei 1989 die de begrotingsbepalingen aanpast en de op 17 juni gepubliceerde wet die de vertegenwoordiging van de Vlamingen in de Brusselse gemeenteraden regelt.

Van een duidelijk werkinstrument voor de gemeenteraadsleden is dus zeker geen sprake meer.

En laten we ook maar voorbijgaan aan de opdracht uit het regeerakkoord om een « gemoderniseerde gemeentewet » tot stand te brengen. Of zijn de nieuwe begrotingsregels de enige vernieuwing die de regering wil brengen?

Mijn tweede voorbeeld betreft de financiële situatie van de gemeenten. Op dit vlak werden heel wat bevoegdheden en verantwoordelijkheden overgedragen aan de Gewesten. Maar toch blijven er een aantal problemen bestaan die door de nationale regering dienen te worden opgelost. Ik denk aan het inkohieren van de onroerende voorheffing tijdens het begrotingsjaar; ik denk aan de organisatie van de inning en de betaling aan de gemeenten van de aanvullende gemeentebelasting op de persoonsbelasting en de daarvoor door de Staat gevraagde vergoeding; ik denk aan de herziening van de wijze van recuperatie door de Staat van de prefinanciering van de gemeentelijke bijdragen bij de Omslagkas voor gemeentelijke pensioenen.

Toevallig zijn dit drie punten die, zoals ik ze voorlas, ook letterlijk in het regeerakkoord staan. Toevallig zijn het ook drie punten die door de SP tijdens de vorige regering telkens opnieuw werden naar voren gebracht en aangeklaagd.

Kan de minister mij voor elk van die drie punten zeggen welke maatregelen hij ter oplossing reeds heeft getroffen?

In ditzelfde kader had ik ook graag willen informeren naar het provinciefonds, niet het deel dat naar de Gewesten werd overgeheveld, maar het stuk dat nationaal zal blijven en bestemd is voor de provincie Brabant. Zal de regering hiervoor een aparte wetgeving uitvaardigen waarin de voorwaarden en de evolutie van het bedrag bijvoorbeeld zijn bepaald? Of zal elk jaar via de begrotingsbesprekingen een misschien sterk wisselende som worden ingeschreven?

Mijnheer de Voorzitter, sta mij nu toe om terug te komen op mijn drie voorbeelden en het laatste toe te lichten. Dat onze kieswetgeving verouderd is, is zeker geen overdreven uitspraak. We brengen nog steeds onze stem uit op traditionele, manuele

wijze, met alle gevolgen vandienvoor de laattijdige bekendmaking van de uitslagen. Het principe één man één stem wordt niet logisch en consequent gehanteerd, zelfs niet in onze Grondwet. De kiesomschrijvingen zijn nog gebaseerd op 19e-eeuwse toestanden. In België zullen we wel geen *rotten boroughs* kennen zoals in Engeland, maar er is toch al een scheefgroeiing.

Het stelsel-D'Hondt heeft zijn verdiensten en geeft vaak een goede benadering van het stemgedrag van de burger. Maar de zetelverdeling is niet in alle gevallen de democratische weerspiegeling van de wil van de kiezer en een «goede benadering» is onvoldoende.

De klachtenprocedures bij gemeenteraads- en OCMW-verkiezingen kennen een traag verloop, zeer traag zelfs. Zoals de minister in de commissie mededeelde waren er toen nog 21 gemeenten waar de nieuwe gemeenteraad nog niet kon worden geïnstalleerd of waar de burgemeester nog niet kon worden benoemd.

De OCMW-raden zouden veel vlugger kunnen worden geïnstalleerd dan nu het geval is. En al weet ik dat niet Binnenlandse Zaken bevoegd is voor de OCMW's, toch durf ik de minister wijzen op het PVV-voorstel om de OCMW-raadsleden verkozen te verklaren tegelijk met en op basis van de gemeenteraadsverkiezingen.

Er zijn ongetwijfeld nog talrijke ongerijmdheden, verouderde situaties, ondemocratische regels of verdragende procedures aan te wijzen. Maar als de regering in ons land de kieswetgeving kan aanpassen voor één bepaalde gemeente, moet dat op korte termijn ook voor alle gemeenten kunnen. Misschien kan de minister ons daarover voorlichten en ons meedelen wat op korte termijn, laten we zeggen tegen het einde van dit jaar, nog zal worden voorgesteld.

Mijnheer de Voorzitter, ik begon met erop te wijzen dat de bevoegdheden van het departement van Binnenlandse Zaken sterk zijn ingekrompen na de staatshervorming. Er blijven echter enorm veel belangrijke materies over om een degelijk en politiek verantwoord beleid te voeren. De PVV-fractie heeft dat in uw beleid van het voorbije jaar niet teruggevonden en ziet daarvan ook geen weerspiegeling in uw begroting voor dit jaar. Onze fractie zal dan ook de begroting van Binnenlandse Zaken niet kunnen goedkeuren.

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier. — Monsieur le Président, ainsi que le ministre l'a signalé en commission, à la suite du transfert vers les Régions, des compétences en matière de tutelle, le département de l'Intérieur va cesser d'être en quelque sorte celui des communes et devra s'affirmer comme un département d'autorité capable d'assumer les responsabilités nationales qui sont les siennes.

Nous attendons donc avec intérêt vos projets, monsieur le ministre, en ce qui concerne la séparation de la police administrative de la police judiciaire, le registre national, la législation électorale, la protection civile, le Conseil d'Etat.

Dans ces domaines très importants, une large réflexion s'impose et notre assemblée sera particulièrement intéressée par l'examen des projets que vous nous présenterez dans ces diverses matières.

Je souhaite que vous y ajoutiez la décentralisation. Celle-ci est un peu comme le monstre du Loch Ness: on en parle sans jamais l'apercevoir. Les gouvernements qui se succèdent l'insèrent à leur programme, mais rien ou en tout cas très peu de choses ont été réalisées dans ce domaine.

Dans les pays nordiques, la décentralisation est très poussée, pour le plus grand bien des citoyens qui s'adressent aux administrations locales. Une réponse rapide est donnée à leurs questions et une solution, souvent immédiate, est apportée à leurs problèmes dans des matières qui, chez nous, sont traitées à des niveaux trop centralisés et par des services qui sont bien moins proches des citoyens que les administrations locales.

Ces dernières ont acquis une compétence et un savoir-faire dans les domaines qui sont les leurs, et cela devrait inciter le

pouvoir central et les pouvoirs régionaux et communautaires à leur confier des tâches qui seraient mieux exercées au niveau local.

Pour ne pas être trop long, je ne citerai qu'un exemple: celui de l'état civil.

C'est au niveau communal que se traitent pratiquement tous les actes de l'état civil. Or, c'est un domaine particulièrement délicat qui ouvre des droits importants aux citoyens, et on peut constater que les erreurs sont extrêmement rares, ce qui prouve bien que les communes sont capables de gérer à leur niveau des matières délicates.

Monsieur le ministre, nous avons découvert en vous un homme persévérant et nous souhaitons que vous exerciez aussi cette vertu en faveur de la décentralisation car, pour atteindre des objectifs en ce domaine, il y aura bien des habitudes à bousculer, et je ne serai pas excessif en disant qu'il y aura même des forteresses à ébranler. Mais vous ne serez pas seul, nous sommes prêts à vous aider à vaincre toutes les résistances.

Je ne vais pas vous poser ici des questions auxquelles vous avez répondu en commission et qui sont reprises dans le très bon rapport de notre collègue, M. De Loor.

Néanmoins, lors des discussions en commission, vous avez signalé qu'il restait 21 bourgmestres à nommer sur 589; je voudrais savoir combien il en reste encore aujourd'hui.

Comme d'autres, je voudrais regretter que le crédit de 80 millions prévu pour les indemnités de milice — qui est insuffisant — ne soit pas inscrit.

Si le ministère de l'Intérieur doit évoluer en fonction de la transformation de l'Etat, celui de la Fonction publique doit aussi tenir compte de cette évolution et de la transformation des méthodes classiques du travail de l'administration.

Je suis heureux de pouvoir saisir l'occasion de la discussion de votre budget, monsieur le ministre de la Fonction publique, pour vous exposer le point de vue d'un parlementaire.

Votre budget est un petit budget en chiffres, mais un des plus grands quant aux conséquences qu'il peut avoir sur des centaines, des milliers d'hommes et de femmes.

Monsieur le ministre, vous portez nos espoirs: nous comptons sur vous pour donner à la Fonction publique un éclat de renouveau à l'approche du XXIe siècle.

Nous le savons, vous-même et vos collaborateurs avez pris à bras-le-corps la problématique de la Fonction publique.

Nous savons que vous comptez d'ici peu défendre devant nous un texte de loi qui, nous l'espérons, mettra fin à la pagaille née de la multiplicité des statuts.

Vous avez, par ailleurs, réglé le problème de la concertation avec les représentants du personnel dans la Fonction publique.

Il vous reste toutefois un travail qui sera, je pense et je l'espère, le plus grand défi que doit relever la Fonction publique. La loi spéciale de réformes institutionnelles vous a chargé de rédiger un arrêté de principes généraux. Cet arrêté devra reprendre, à la lumière de notre société d'aujourd'hui, tous les grands principes de fonctionnement de services publics efficaces et valorisants.

Il vous faut réussir cette réforme. Nous savons que cet arrêté n'est que le début d'un long travail législatif et réglementaire, mais il faut néanmoins le réaliser.

Votre budget pose toutefois un problème de politique générale. Alors que la spécialisation est une notion moderne universellement admise, le budget de la formation reste un des plus petits d'Europe. Nous savons que les finances publiques exigent un assainissement, mais je crois que sacrifier la formation, c'est sacrifier l'avenir.

C'est donc en toute confiance que le groupe PSC votera le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique pour 1989 et l'ajustement de ce budget pour 1988. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tant.

De heer Tant. — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van de begroting van Binnenlandse Zaken verschaft mij de lang verbeide gelegenheid om even stil te staan bij de toepassing die de minister tot nu toe gaf aan het indertijd mede onder onze impuls gewijzigde artikel van de gemeentewet, dat in de nieuwe gemeentewet werd gespreid over de artikelen 13 en 15.

Wat de benoeming van de burgemeesters betreft, lezen wij op pagina 5 van het verslag van collega De Loor dat de minister in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden verklaarde dat nog maar 21 van de 589 Belgische gemeenten wachten op de benoeming van een burgemeester.

Het zou gaan over gevallen van betwistingen voor de Raad van State, over gevallen van dubbele voordrachten van kandidaat-burgemeesters en over gevallen van gerechtelijke onderzoeken. Wat de twee laatstgenoemde categorieën betreft, voegde de minister eraan toe dat hij de strenge gedragslijn zou aanhouden die hij tot nu toe voor zichzelf had gesteld.

Wij hadden graag vernomen wat de concrete inhoud is van bedoelde gedragslijn, meer speciaal in de gevallen van dubbele voordrachten.

Uit de diverse besprekingen die over deze aangelegenheid in Kamer en Senaat werden gevoerd, kunnen wij afleiden dat de minister in eerste orde de benoemingsdossiers waarin sprake kan zijn van dubbele of meervoudige voordracht, heeft gegroepeerd en uitgesteld, enerzijds, om te zien hoe de meerderheidsvorming in de betrokken gemeenten evolueerde, en, anderzijds, om in analoge gevallen een vaste gedragslijn te bepalen en aldus te komen tot een adequate toepassing van de nieuwe wettelijke bepalingen ter zake.

In de openbare vergadering van de Senaat van 29 november 1988 voegde de minister eraan toe: « Wat ik in de mate van mijn mogelijkheden zal sanctioneren is het feit dat personen binnen veertien dagen of één maand, twee of meer handtekeningen hebben gezet. Zij zullen moeten wachten op een beslissing; dat moet voor iedereen duidelijk zijn. » En verder: « Tot welke partij men ook behoort, als men bereid is om in een tijdsspanne van enkele dagen of enkele weken meer dan één handtekening te zetten, dan is men niet waard om benoemd te worden tot burgemeester. »

Dit laatste lijkt mij een toch verstrekkende uitlating van een minister van Binnenlandse Zaken, die ter zake uitdrukkelijk spreekt over « sanctioneren » door sommigen nadrukkelijk uit te sluiten zoniet van het recht om burgemeester te worden, dan toch van de mogelijkheid hiertoe, die in principe aan alle burgers op gelijke voet dient te worden toegekend.

De vraag is of dergelijk sanctionerend optreden werd opgenomen in of kan afgeleid worden uit de tekst van het huidige artikel 13 van de gemeentewet.

Alvorens op deze vraag in te gaan, lijkt het mij nuttig even terug te keren naar de economie van het wetsvoorstel dat mede ten grondslag lag aan het huidige artikel 13.

Zowel in de oorspronkelijke tekst van het voorstel als bij de opeenvolgende besprekingen ervan werd benadrukt dat het essentiële de bedoeling was de zogenaamde politieke overloperij te ontraden door ze minder of niet meer lonend te maken.

Om dit te bereiken moet de schriftelijke voordracht om rechtsgeldig te zijn de steun krijgen van de meerderheid van degenen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat zelve.

Weliswaar kan iemand die op een bepaalde lijst werd verkozen, nog individueel beslissen een kandidaat van een andere lijst te steunen, echter zonder de mogelijkheid te hebben nog zelf voorgedragen te worden en dus wellicht ook benoemd te worden.

Door bovendien te bepalen dat niemand meer dan één voordrachtsakte kan ondertekenen werd beoogd aan de ingediende voordrachtsakten een zo onomkeerbaar mogelijk karakter te

geven, deels om gesjoemel nadien te voorkomen, deels om een grotere zekerheid te verstrekken aan de benoemende instantie.

Het is echter nooit de bedoeling geweest van het aldus gewijzigde vroeger artikel 2 van de gemeentewet, de overloperij te voorkomen door ze te beteugelen via sancties. De bedoeling was wel de overloperij te remmen, door in elk geval te verhinderen dat een mandaat van burgemeester zou dienen als lok- of betaalmiddel voor lijstverlating. De sleutel hiertoe was en is het feit dat, om voorgedragen te kunnen worden, een kandidaat de steun moet hebben van de meerderheid van zijn fractie, indien ik mij zo mag uitdrukken.

Indien het de bedoeling was een soort sanctiesysteem te ontwikkelen, in hoofde van wie van kamp zou veranderen, dan zou de libellering van de laatste zin van artikel 13, eerste lid, ongetwijfeld geweest zijn: « Niemand mag meer dan één akte van voordracht ondertekenen. »

Zo staat het er echter niet, maar wel: « Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. »

Aan dergelijke omschrijving kan eenvoudig geen andere betekenis worden gegeven dan te stellen dat de verkozenen niet over de vereiste rechtsbekwaamheid beschikken, om een tweede of een derde voordrachtsakte te ondertekenen, zodat een eventuele tweede of derde handtekening, als ze dan toch zou worden geplaatst, rechtens nietig is, en dus moet worden geacht niet te bestaan.

Dergelijke handtekeningen kunnen in geen geval mede als basis dienen voor het starten van de benoemingsprocedure van de aldus voorgedragen kandidaat-burgemeester, wat in haast alle gevallen de voordrachtsakte zal doen degenereren tot een minderheidsvoordracht, met de normale gevolgtrekkingen die de minister hieraan klassiek verbindt.

Eventueel kan dergelijke akte wel gelden als een soort signaal van de broosheid van de meerderheidsvorming die leidde tot de eerste voordrachtsakte.

Ik begrijp dan ook volkomen de houding van de minister die, in een eerste fase, in de gevallen van dubbele voordracht, de betrokken benoemingsdossiers heeft gegroepeerd en de beslissing dienaangaande heeft uitgesteld, wellicht ook om te zien hoe de meerderheidsvorming in de betrokken gemeenten ondertussen evolueerde.

Nu de benoemingen haast overal achter de rug zijn, vernam ik graag of, en zo mogelijk in hoeveel gevallen, de minister uiteindelijk een kandidaat heeft benoemd, voorgedragen via een tweede of een derde voordrachtsakte, waarop ook handtekeningen voorkomen van hen die tevens de initiële voordrachtsakte mee ondertekenden.

In de mate dat bedoelde handtekeningen doorslaggevend waren om van een volwaardige meerderheidsvoordracht te kunnen gewagen, kunnen er vragen rijzen in verband met de regelmatigheid van de op basis van dergelijke akte gestarte benoemingsprocedure van de burgemeester.

Blijft dan nog de vraag naar de rechtsgrond voor het sanctionerend optreden waarin de minister meende te moeten voorzien in hoofde van de kandidaten zelf, die twee of meer handtekeningen hebben gezet.

Zoals hiervoor gezegd, vindt dergelijk sanctionerend optreden geen steun in de tekst van artikel 13 van de gemeentewet. Zich in deze beroepen op de discretionaire bevoegdheid van de minister lijkt mij alleen gerechtvaardigd wanneer dezelfde sanctie ook werd toegepast bij het overwegen van de benoeming van burgemeesters na de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 of 1976.

Indien dit niet zo is lijkt het ons dat uit de wijziging van het vroegere artikel 2 van de gemeentewet bevoegdheden worden geput die bij wet helemaal niet werden toegekend.

Stellen dat het discretionaire karakter van de bevoegdheid waarover de minister beschikt, hem toelaat dergelijke sanctie te nemen in deze specifieke gevallen, lijkt mij allereerst in strijd met een van de basisbeginselen van ons Belgisch sanctierecht;

waar men steeds de stelregel heeft gehuldigd: *nulla poena sine lege*.

Zeggen dat het hier niet over een echte sanctie gaat, lijkt mij niet op te gaan. Zoals wellicht iedereen in de Senaat weet, kunnen sancties niet alleen de vorm aannemen van een gevangenisstraf, maar ook van een boete en van de ontzetting uit bepaalde rechten.

Men zou kunnen stellen dat in principe niemand het recht kan doen gelden om als burgemeester te worden benoemd. Dit is inderdaad juist, maar het is evenzeer juist te stellen dat, behoudens uitdrukkelijke wetsbepalingen, niemand kan worden geacht vooraf uitgesloten te zijn van de mogelijkheid als burgemeester te worden benoemd en, *a fortiori*, de mogelijkheid om tot die functie te worden voorgedragen.

Louter uit juridische bezorgdheid om een behoorlijke toepassing van de nieuwe passus in de gemeentewet, ben ik dan ook zo vrij de wetelijkheid te betwijfelen van de beslissingen van de minister waar hij aan de provinciegouverneurs bij gelegenheid van zijn vraag om een nieuwe voordracht van een kandidaat-burgemeester in sommige gemeenten, mededeelt dat zekere bij naam genoemde verkozenen wegens dubbele handtekening niet voor een benoeming als burgemeester in aanmerking komen.

Weliswaar kan de minister van Binnenlandse Zaken de bevoegdheid niet worden betwist om de benoeming te weigeren van voor het burgemeestersambt voorgedragen kandidaten.

Dit verschaft hem echter nog niet het recht om, op basis van een regel die voorheen niet was gekend, een nergens ingeschreven sanctie toe te passen, waarvan trouwens ook de looptijd niet gekend is. Wat is de juridische basis van een dergelijke sanctie?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Dat is het hele probleem. U hebt een slechte wet gemaakt. Ik heb u daarvoor gewaarschuwd.

De heer Tant. — Als eenvoudig parlamentslid heb ik indertijd getracht de Kamer van volksvertegenwoordigers te overtuigen van mijn zienswijze.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Men heeft u tegen mijn zin gevolgd.

De heer Tant. — Mijnheer de minister, blijkbaar ben ik erin geslaagd om vele leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers te overtuigen, maar niet u. Daarbij doet zich nu eenmaal de ijzeren wet van de democratie gevoelen.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Dat is juist.

De heer Tant. — Ik neem aan dat de minister van Binnenlandse Zaken in eerste orde de zorg heeft voor de goede toepassing van de wet, maar dat neemt niet weg dat het Parlement het recht, zoniet de plicht heeft om een ongezonde toestand met de bescheiden middelen waarover het beschikt zo goed mogelijk te verhelpen en waar het kan zijn, te voorkomen.

Kort gezegd betwisten wij dus uw bevoegdheid, mijnheer de minister om, als sanctie op dubbele of meervoudige handtekeningen, verkozenen bij voorbaat uit te sluiten van het recht om voorgedragen te worden.

Overigens komt dergelijke uitsluiting ook neer op een beperking van de bevoegdheid van de verkozenen voor de gemeenteraad om een kandidaat-burgemeester voor te dragen. Het feit dat de Koning, de minister, om een nieuwe voordracht kan

verzoeken, impliceert nog niet de bevoegdheid om, zonder wettelijke basis, de keuzevrijheid van de verkozenen te beperken.

De minister moet er trouwens rekening mee houden dat het hanteren van de stelregel dat niemand die meer dan één voordrachtsakte ondertekende kan in aanmerking komen voor het ambt van burgemeester, hem in de onmogelijkheid kan plaatsen nog een burgemeester binnen de raad te benoemen, vermits alle verkozenen op een bepaald moment reeds kunnen getekend hebben en dan staat men voor een onmogelijke situatie. Ik verwijs hier, mijnheer de minister, u kent het geval wellicht beter dan ikzelf, naar de gemeente Kontich, die, wat dit betreft, een schoolvoorbeeld is.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Daar is een burgemeester.

De heer Tant. — Inderdaad, mijnheer de minister, maar dat neemt niet weg dat daar een nieuwe voordracht werd ondertekend door mensen die reeds voordien hadden getekend.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Zij tekenden niet voor zichzelf.

De heer Tant. — Wat is het verschil tussen het een en het ander?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — De enen tekenden te eigen voordele en de anderen tekenden in het voordeel van anderen. Dat is een groot verschil.

De heer Tant. — *Quid* wanneer iemand eerst voor zichzelf tekent en daarna bereid is, zoals in Kontich het geval was, de voordrachtsakte van een andere kandidaat te steunen?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Dat is niet juist.

De heer Tant. — Zo is het werkelijk verlopen in Kontich, mijnheer de minister.

Artikel 2 werd niet gewijzigd met de bedoeling het individueel sanctioneren van kandidaten mogelijk te maken. Wel was het de bedoeling te voorkomen dat het ambt van burgemeester of schepen zou worden gebruikt als lok- of betaalmiddel voor politieke overloperij. Dit systeem zit vrij behoorlijk in elkaar.

Tot slot, mijnheer de Voorzitter, kan ik het niet nalaten even in te gaan op een opmerking van de heer De Loor in verband met de aanpassing van onze kieswetgeving. Dit zal de Senaat trouwens niet verwonderen. Vrijwel iedereen is voorstander van een globale regeling van de problemen waarmede men in sommige, vooral kleinere arrondissementen, wordt geconfronteerd en waarbij het toeval vaak een meer doorslaggevende rol speelt voor de verkiezing van kandidaten dan het aantal behaalde stemmen. Wij hopen dat dit probleem in de derde fase van de staatshervorming definitief zijn beslag krijgt. Het stemde mij hoopvol in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden te vernemen dat de minister in elk geval van plan is dit probleem onmiddellijk na het parlementair reces aan te pakken. U kan erop rekenen, mijnheer de minister, dat ik het principieel met u eens ben, al kan mijn houding nog wel worden beïnvloed door de technische uitwerking. Een partiële regeling verwerpen in geval men geen globale regeling kan bereiken, vind ik geen verdedigbare kaart.

Wij mogen toch niet nalaten, mijnheer De Loor, het kleinere kwaad uit de wereld te helpen wanneer het grotere kwaad bij gebrek aan behoorlijke middelen niet helemaal kan worden bestreden. Er is geen enkele reden waarom wij hier de gemeenplaats dat politiek de kunst is van het haalbare, niet zouden toepassen. Wat zou ons beletten, wanneer het verantwoord is, te doen wat op een bepaald ogenblik politiek haalbaar is? Dit geldt alvast voor één kleiner arrondissement in Vlaanderen, namelijk het arrondissement Oudenaarde dat zo verlangend uitkijkt naar een huwelijk met het arrondissement Aalst. Is het feit van het verlangen geen goede basis voor een geslaagd huwelijk? (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Langendries, ministre.

M. Langendries, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, permettez-moi d'abord de remercier M. De Loor de son excellent rapport.

Avant de répondre à quelques questions ponctuelles qu'il a posées, je pense qu'il serait utile de faire une mise au point au sujet de l'arrêté royal des principes généraux évoqué par plusieurs sénateurs, et en particulier par MM. Cardoen et Flagothier. Je vous ferai d'abord part du sens de la démarche suivie par le gouvernement, à ma demande.

La problématique étant tellement importante, capitale même pour la fonction publique de l'an 2000, nous avons pensé qu'il était indispensable d'essayer de travailler par voie de consensus. Dans une telle matière, le dépôt d'un arrêté royal au moment où l'on transfère le personnel aux Communautés et aux Régions, risquait de créer des tensions et d'engendrer des conflits.

L'ensemble de la concertation, à savoir l'accord au sein du gouvernement national puis la concertation avec les Exécutifs communautaires et régionaux et enfin, dernière étape de la concertation, avec les organisations syndicales représentatives, a déterminé le cadre de l'arrêté prévu par l'article 87, paragraphe 4, de la loi du 8 août.

Le cadre de cet arrêté royal est maintenant défini. Il repose sur six grands principes.

Le premier est l'application du statut unique, mot quelque peu barbare et mal à sa place car il signifie que, d'ici à la fin 1991, il n'y aura plus à l'Etat, aux Communautés et aux Régions que deux types d'agents: d'une part, les agents statutaires pour les besoins permanents et, d'autre part, les contractuels subventionnés chargés de trois sortes de tâches: les tâches temporaires et exceptionnelles, le remplacement d'agents malades, partis en congé, ou en pause-carrière, et les tâches auxiliaires et spécifiques.

Deuxième principe: le Secrétariat permanent de recrutement de l'Etat est un organe commun, cogéré par l'ensemble des pouvoirs.

Troisième principe: la direction générale de la sélection et de la formation est également un organe commun cogéré par l'ensemble des pouvoirs.

Quatrième principe de base: les pensions restent, bien entendu, nationales.

Cinquième principe: la primauté de la concertation intersectorielle en ce qui concerne les grandes conventions sociales avec l'ensemble des organisations représentatives.

Le dernier principe de base, évoqué par M. Flagothier, est celui de la mobilité, non seulement à l'intérieur de chacun des pouvoirs, mais aussi entre l'Etat, les Communautés et les Régions.

Cela étant dit et fait, l'essentiel est de s'atteler à la rédaction d'un arrêté royal qui rentre dans le détail de principes généraux valables pour la fonction publique de l'Etat, des Communautés et des Régions. Une grave erreur serait commise si les différents pouvoirs ne s'attachaient pas ensemble à essayer de moderniser le statut Camu de la fonction publique qui date, je vous le rappelle, de 1937, c'est-à-dire de plus de cinquante-deux ans.

Actuellement, l'essentiel de la tâche qui nous est dévolue consiste à essayer de déterminer les évolutions, les faits de société qui font que ce statut Camu est dépassé. Nous devons donc trouver des mécanismes modernisateurs, innovant par rapport à un statut qui conserve toute sa valeur mais qui n'est manifestement plus adapté à notre société et à une fonction publique qui doit évoluer non seulement dans le sens de l'Europe 1992, mais aussi en vue de l'an 2000.

M. Cardoen a survolé l'ensemble de la problématique de la fonction publique. Chacun des points qu'il a évoqués mériterait à lui seul un débat. A mon tour, je me permettrai de survoler l'ensemble des problèmes abordés en essayant de répondre à ses préoccupations, que je partage d'ailleurs.

Avant tout, la problématique de la fonction publique est une question de gestion des ressources humaines. Nos fonctionnaires dirigeants doivent donc être formés dans ce sens.

Dans son intervention, M. Flagothier a parlé de la formation. Il est exact que les crédits du ministère de la Fonction publique relatifs à la formation se trouvent à des années-lumière — l'expression est faible! — de la moyenne des crédits de formation de l'ensemble des pays de l'OCDE.

Il est donc utile que le gouvernement se penche sur la problématique de la formation des fonctionnaires. Je ne pense pas seulement aux cadres dirigeants; pour la fonction publique, cela va de la téléphoniste au secrétaire général. Le problème à résoudre est donc de taille.

Il est exact que l'image de la fonction publique est mauvaise aux yeux de l'opinion publique. Mais il importe de remarquer qu'il n'y a pas deux types de citoyens en Belgique: d'une part, celui qui travaille dans le privé, doté de toutes les qualités, et, d'autre part, le fonctionnaire, paresseux et incapable. Cette image est fautive; il existe d'excellents fonctionnaires qui travaillent remarquablement et accomplissent parfois des miracles avec les faibles moyens mis à leur disposition.

Il conviendrait que les fonctionnaires disposent enfin des moyens leur permettant de se valoriser.

Toutes ces initiatives nécessiteront notamment la mise en œuvre d'un processus de dépolitisation. En tant que ministre de la Fonction publique, je ne pense pas qu'il soit correct d'affirmer que l'on va passer d'une politisation, que tous estiment excessive, à une dépolitisation totale. La solution se situe à mi-chemin. Nous devons la chercher à l'intérieur du cadre des principes généraux. Nous pourrions, par exemple, essayer de développer l'idée d'une carrière valorisée par le mérite. Ce mérite pourrait être pris en compte au niveau de la formation individuelle de chaque fonctionnaire, de son expérience professionnelle et des résultats des tests de sélection. Cette idée me paraît défendable et je compte la soumettre à l'ensemble des interlocuteurs.

Par ailleurs, cela ne me gêne pas de dire que, pour les hautes fonctions dirigeantes, le pouvoir politique continue à désigner et à nommer. A cet égard, la seule grande question est de savoir selon quels critères. Il s'impose évidemment de pouvoir choisir parmi les meilleurs. Ces questions relèvent de la problématique des principes généraux.

En ce qui concerne l'après 1992, une quarantaine de hauts fonctionnaires ont rencontré la semaine dernière, des cadres dirigeants d'une entreprise privée, CMI, Cockerill, Mechanical Industries, afin de parler de leurs expériences respectives dans les secteurs public et privé.

La fonction publique fait partie intégrante de notre économie et représente un élément important de son coût. A l'instar des entreprises privées qui s'adaptent parfaitement à l'Europe 1992, il nous appartient de mener des actions afin que la fonction publique soit capable de se gérer.

La politique de recrutement, qui mérite bien entendu plus de souplesse, sera gérée de manière commune par un organisme commun.

Il est exact, monsieur Cardoen, qu'un certain nombre de CMT actuellement en service dans les administrations et dans

les services publics ne savent pas très bien quelle sera leur situation après le 30 juin.

Le Conseil des ministres de vendredi dernier a pris la décision de principe de transformer ces CMT en contractuels subventionnés. Les points ponctuels seront soumis au Conseil des ministres de ce vendredi.

J'en viens à deux problèmes importants soulevés par M. De Loor.

D'abord, l'initiative de la pause-carrière a été un succès. Un grand nombre de personnes ont saisi cette possibilité pour suivre, entre autres, des recyclages. Je pense que nous continuerons dans cette voie et que M. Van den Brande travaille actuellement à une mesure allant dans le sens du relèvement du montant mensuel. Si tel était le cas, je ne vois pas comment nous pourrions éviter d'aller dans le même sens en ce qui concerne la fonction publique.

Par ailleurs, à propos de la pension à soixante ans, vous me permettez d'être extrêmement prudent et de ne pas empiéter sur les plates-bandes de mon collègue, le ministre des Pensions.

Je pense néanmoins que la question que vous soulevez, pose un certain nombre de problèmes très particuliers, notamment budgétaires.

Fixer l'âge de la pension à soixante ans dans le secteur public induit une charge de pensions extrêmement importante et implique des recrutements pour combler les départs. La charge budgétaire sera donc double.

M. Van der Biest discute de cette problématique avec les organisations syndicales, mais je ne m'entendrai pas plus sur ce sujet.

Telles sont, monsieur le Président, les brèves considérations que je tenais à émettre sur ce budget effectivement limité, ce qui n'empêche, comme M. Flagothier l'a souligné, qu'un certain nombre d'actions peuvent être menées. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, gezien het gevorderde uur zal ik eveneens trachten beknopt te zijn. Ik nodig trouwens de Senaat uit een aantal punten opnieuw in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden te bespreken, waartoe wij technisch de gelegenheid zullen krijgen.

Ik dank allereerst de heer De Loor voor zijn verslag dat een goed overzicht geeft van de bespreking van de begroting in de commissie.

Ik heb met een onderbreking reeds geantwoord op de suggestie en de vraag van de heer Cardoen — ook in de commissie hebben wij het er reeds over gehad — om de afhandeling van de aanvragen om uitstel sneller te doen verlopen en ze, in zoverre zij conform zijn, op het niveau van de gemeenten te laten afhandelen. Indien dit kan worden gerealiseerd — wat mogelijk moet zijn — is het een klein voorbeeld van decentralisatie, minder bureaucratie, minder papier en minder «geloop», zoals de mensen dat noemen. Het zou een goede operatie zijn want de gemeentebesturen kunnen zo iets perfect regelen, zonder dat de provincie eraan te pas komt. Ik zie alleen positieve kanten aan deze maatregel en zal er dan ook de nodige schikkingen voor treffen.

De uiteenzetting van de heer Luyten behoeft niet speciaal een antwoord. Ik ben niet in staat zijn poëzie met gepast proza te beantwoorden. Ik zal het derhalve hierbij houden zonder hem te verwijten dat hij zijn geliefde Berlaar boven het luisteren naar mijn uiteenvatting heeft verkozen.

Ik dank de heer De Backer voor de grote zorg waarmee hij het regeerakkoord bewaakt. Hij geeft blijk van een zeer grote belangstelling voor het regeerakkoord. Hoe dan ook, er zijn nooit genoeg parlementsleden, ook niet van de oppositie, om het regeerakkoord te bewaken.

Toch vraag ik hem van een aantal problemen geen karikatuur te maken en een aantal zaken die in de loop der jaren niet werden aangepakt, niet te snel te willen afhandelen. Hij haalde het voorbeeld aan van de snellere inkohiering van de belastingen ten bate van de gemeenten. Reeds in de commissie werd overeengekomen — de voorzitter kan dat beamen — dat wij de minister van Financiën zouden vragen in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden over deze problematiek een uiteenzetting te houden. De jongste jaren heeft uw partij, mijnheer De Backer, een aantal ministers van Financiën geteld. Ik heb ze nooit belet dit voor de gemeenten belangrijke probleem op te lossen, al was het maar gedeeltelijk. U hebt dus gelijk dat dit probleem hangende is, maar dan wel reeds vele jaren, ondanks uw grote rechtmatige bezorgdheid.

De heer De Backer haalt ook het probleem aan van de RSZ-PPO, de bijdrage-verdeling over de gemeenten. Tijdens een werkvergadering met de Belgische Vereniging van steden en gemeenten kreeg ik de gelegenheid mede te delen dat ik over een voorstel beschik dat ik zal voorleggen en waarvan ik hoop dat het de goedkeuring zal wegdragen.

Dat is een budgettaire nuloperatie en zal leiden tot het hervorderen van de lasten onder de verscheidene gemeenten. Mijnheer De Backer, in tegenstelling tot wat u zegt, is er wel degelijk een oplossing.

De heer Flagothier en uzelf hebben mij gewezen op het gebrek aan initiatief, bij voorbeeld inzake decentralisatie. Ik heb een voorbeeld van wat zou kunnen en wens hierover geen opzienbarende verklaringen af te leggen. Ik wens tot concrete resultaten te komen.

Ik doe u opmerken dat de regering nu 406 dagen werkt. U vraagt mij een aantal problemen op te lossen, hoewel anderen voor mij er zeven tot acht jaar de tijd voor hebben gehad. Ik ben mij bewust van een aantal problemen, maar u kan van mij niet verwachten in 406 dagen te realiseren wat al zolang is blijven «liggen» en waarvan men al zolang op de hoogte was.

Het probleem van bijvoorbeeld het administratief *contentieux* is op de goede weg. Ik heb ter zake beleidslijnen uiteengezet. Ik zal daarop terugkomen in de commissie als men dat wil. Ik heb over mijn standpunt een toespraak gehouden, zowel op een studiedag van de Rijksuniversiteit van Gent als in de *Université de l'Etat de Liège*. Ik zette uiteen hoe ik de oplossing zie.

Ik heb intussen een vergadering gehad met de kamervoorzitter van de Raad van State om hem te vragen mij advies te geven. Samen zullen we nagaan hoe we het probleem op de beste manier in goede banen kunnen leiden. Ik reken daarvoor trouwens ook op de medewerking van het Parlement.

U maakt deel uit van de oppositie en is nu eenmaal verplicht tegen deze begroting te stemmen. Ik heb daar alle begrip voor.

Ik doe u echter opmerken dat de materies, die u terecht heeft aangestipt, en de onderdelen van het regeerakkoord, die u heeft geciteerd — ook de heren Tant en De Loor hebben over de kiesomschrijving gesproken — noodzakelijk moeten worden hervormd. Zelfs voor iemand met mijn ingesteldheid vergt dit tijd. Men kan niet over één nacht ijs gaan. Ik meen niet dat iemand ons kiesstelsel, onze gemeentewet, het administratief *contentieux*, de militie en de politiewet, die aan evaluatie, en bijgevolg aan herziening toe zijn, zomaar kan wijzigen. Dat vereist voorbereiding en tijd.

U heeft onderdelen uit het regeerakkoord geciteerd. Die zijn niet door mij geformuleerd omdat ik niet betrokken was bij de werkgroepen die daarover hebben gediscussieerd. Ik heb het regeerakkoord op een presentieerblaadje gekregen. Die onderdelen zijn, terecht, zeer voorzichtig geformuleerd. Men spreekt daarin van «onderzoeken». Wij moeten met de grootste omzichtigheid aan monumenten, zoals de gemeentewet of het administratief *contentieux* sleutelen als wij daar iets goeds willen van maken.

Hervormen om te hervormen ligt niet in mijn aard, maar aarzelen en blijven aarzelen al evenmin. Ik zeg u met de grootste stelligheid dat indien de regering de vier jaar uitdoet — wat u niet hoopt — ik met genoeg verantwoording zal afleggen. Ik

ben overigens op ieder ogenblik bereid om de vergelijking te maken tussen de tekst van het regeerakkoord en datgene wat er ondertussen van is terechtgekomen. Ik ben het op dit punt dus niet eens met uw kritiek op de nieuwe gemeentewet. U zoekt spijkers op laag water. Ik bedoel dit niet onvriendelijk, maar ik daag iedereen uit om een andere procedure te vinden die minder ingewikkeld is.

Het verschijnen van het koninklijk besluit houdende codificatie in september 1988 heeft inderdaad aanleiding gegeven tot verwarring. De kritiek is dus gegrond. Ik merk echter op dat de wet die de codificatie mogelijk maakt, de publikatie in het *Belgisch Staatsblad* vóór de ratificatie stipuleert. Wij konden dus niet anders, zelfs al vond ik het geen goede procedure.

Iedereen is het erover eens en ook mevrouw Herman heeft erop gewezen, dat de Raad van State intussen gedurende een aantal jaren uitstekend werk heeft geleverd inzake het codificeren van de gemeentewet. We konden dat werk ook niet laten verloren gaan, ondanks het feit dat er nu de wetten van 8 en 9 augustus 1988 zijn, dat er nu de staatshervorming is waardoor de Vlaamse en Waalse Raad hun eigen voogdijstelsysteem en -decreten moeten maken en het Arbitragehof is opgericht.

De Voorzitter kan getuigen dat wij zowel in Kamer als Senaat een aantal procedures en een werkwijze hebben afgesproken die ons toelaten zo snel mogelijk alle nieuwe gemeenteraadsleden een exemplaar van de nieuwe gemeentewet te zenden. Daarin waren onder meer alle procedures opgenomen; codificeren wat gecodificeerd was, toevoegen bij wet van een aantal wijzigingen — onder meer het invoeren van een officiële Nederlandse tekst van de zogenaamde revolutionaire decreten — en achteraf het invoeren bij koninklijk besluit van de wijzigingen die intussen in de wetten van 8 en 9 augustus 1988 zijn opgenomen. Bovendien is een koninklijk besluit opgenomen om o.a. de gewijzigde bevoegdheid inzake het toezicht in te calculeren. Intussen zijn de toezichtsbepalingen toepasselijk op het Vlaamse Gewest eveneens gecodificeerd.

In dit geval is tenminste het *adagium* van toepassing dat *le mieux est l'ennemi du bien*. Men kan natuurlijk blijven wachten tot er een magnifieke afgeronde tekst is, maar die komt er nooit. De eminente juristen die hier ongetwijfeld aanwezig zijn zullen nog wel schoonheidsfoutjes vinden en hebben waarschijnlijk gefundeerde aanmerkingen op de gevolgde werkwijze. Zelfs ik, als niet-jurist, zie dat er gebreken zijn, maar men moet rekening houden met de vroegere toestand. Wij komen van een situatie waarin een nieuw gemeenteraadslid veertien dagen geleden niet wist waar hij de tekst van een dooieenvoudig artikel van de oude gemeentewet moest zoeken.

Dank zij het initiatief van de Vlaamse minister voor Binnenlandse Aangelegenheden, Van den Bossche, is nu tenminste ieder gemeenteraadslid in het Vlaamse land in het bezit van een vlot handboekje waarin de tekst van de nieuwe gemeentewet en de tekst van het Vlaams decreet staat. Wij hebben daarmee het gemeentebestuur en de gemeenteraadsleden een grote dienst bewezen, zelfs indien daar nog onvolkomenheden in zitten. Niets was zo erg als de poespas waarin wij leefden. Zelfs doorwinterde gemeenteraadsleden wisten niet waar ze de teksten moesten zoeken. Voor de praktische toepassing is dit een reuzestap.

Wij hebben nu een basistekst indien wij in de Senaat een goede discussie willen voeren over de modernisering van de gemeentewet, waarop terecht door enkele sprekers is aangedrongen. De afspraak hiervoor werd trouwens in de commissie gemaakt. Sommige artikelen zijn compleet archaisch geworden en niet meer toepasselijk, maar nu ziet men tenminste waar ze staan.

Nu bestaat de mogelijkheid om op basis van de bestaande tekst wetgevend initiatieven te nemen om hoofdstukken of artikelen aan te passen. Ook de regering zal initiatieven nemen.

Persoonlijk meen ik dat het werk niet perfect is. De publikatie en de werkwijze die wij hebben gevolgd was in ieder geval een krachtoer van mijn administratie en van de Raad van State. Het is een nuttig instrument voor degenen die er moeten mee

werken. Het is tevens een goed uitgangspunt voor de modernisering van de nieuwe gemeentewet die noodzakelijk is. Dat staat trouwens in het regeerakkoord.

J'en viens à l'intervention de M. Flagothier, dont je partage entièrement le point de vue en ce qui concerne la décentralisation. En effet, j'estime qu'il faut aller de l'avant; je reconnais que cela ne sera pas facile, mais je vous promets de ne pas reculer devant l'obstacle. Je vous invite à prendre les initiatives que vous jugez opportunes et, de mon côté, je verrai ce qu'il est possible de faire, mais une concertation avec les Régions est, de toute façon, nécessaire. Il s'agit d'une direction qu'il est parfois malaisé de suivre, mais je vous fais la promesse solennelle d'au moins essayer de progresser dans ce domaine. A l'occasion de l'intervention de M. Cardoen, je vous ai d'ailleurs donné un petit exemple de ce qu'il est possible de réaliser en la matière.

Vous m'avez également demandé combien de bourgmestres devaient encore être nommés et ce point a aussi été abordé par M. Tant. Sur les cinq cent quatre vingt-neuf bourgmestres, treize doivent encore être nommés et deux cas n'ont pas encore été tranchés par le Conseil d'Etat.

En ce qui concerne — je crois que M. De Backer en a parlé — la procédure devant le Conseil d'Etat, j'ai annoncé, lors de mes discours à Gand et à Liège, que je prendrais les initiatives nécessaires pour la simplifier et la rendre plus rapide. Les projets sont prêts et je pense qu'ils seront adoptés. Je tiens donc à répondre à M. De Backer qu'il ne peut prétendre que nous n'avancions pas et que, même s'il est facile de l'affirmer, cela ne correspond pas nécessairement à la réalité.

Mijnheer Tant, zonder dossiers in handen wil ik mij vanavond niet wagen aan een gedetailleerde discussie over een probleem waarvan ik steeds heb voorspeld dat het zou rijzen. Dat is mijn goed recht en mijn oordeel daarover is niet veranderd. Nu pas ik de wet toe die werd aangenomen. De democratie heeft altijd gelijk. Velen van mijn partijgenoten hebben indertijd uw voorstel goedgekeurd. Ik heb mij toen onthouden. Velen in de Kamer vreesden te worden versleten als voorstander van overloperij als ze zouden tegenstemmen. Ik was daar niet bang voor. Over het nieuwe artikel 2 van de gemeentewet, de zogenaamde wet-Tant, heb ik altijd gezegd dat het middel slechter was dan de kwaal, en ik blijf daarbij. Ik vind het nieuwe artikel 2 van de gemeentewet een zeer moeilijk hanteerbare tekst. Als men hem *stricto sensu* wenst te interpreteren, dan betekent hij ongeveer niets.

De heer Tant. — Dat is niet waar.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Ik zal mij hier vandaag niet engageren voor een lange discussie, maar sta mij toe toch even uit te spreken. Eventueel kunt u mij interpellieren of kunnen wij in de commissie een uitgebreide discussie hierover aangaan.

Ik herhaal dat ik de tekst van het nieuwe artikel 2 krakkemikig vind en ik blijf erbij. Ofwel past men hem helemaal niet toe en dan komt het verwijt dat het principe niet wordt toegepast, ofwel past men hem wel toe en dan blijkt dat hij op allerlei manieren interpreteerbaar is.

Mijnheer Tant, ik heb er de *Parlementaire Handelingen* en de verslagen op nagelezen en doe u opmerken dat u op een bepaald moment hebt gezegd dat het nieuwe artikel 2 in geen geval afbreuk zou doen aan de discretionaire macht van de Koning om de burgemeester te kiezen volgens de criteria die hij wenst.

De heer Tant. — Ik heb dat hier herhaald.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Ik neem er akte van dat u mij op dat punt niet tegensprekt. Ik voel wel waar u naartoe wil en misschien heb ik ooit tegen een journalist gezegd — en dat was dan in mijnen hoofde ook journalistentaal

— dat ik de praktijk wou «sanctioneren» waarbij iemand twee keer een handtekening zet. Het was in elk geval mijn bedoeling die praktijk «te bestrijden». U drukt nogal zwaar op het woord «sanctie». Ik wil dat in de *Handelingen* genotuleerd wordt dat ik dit niet beschouw als een sanctie van personen. Ik wens een praktijk af te straffen, niet een persoon als dusdanig. Ik heb indertijd ook gezegd dat ik een lijn wenste te trekken in de houding die ik had aangenomen en ik zal die lijn ook blijven volgen.

Voor het geval dat u vandaag hebt aangehaald kan ik al een antwoord geven, niet voor de speciale gevallen zoals dat van Kontich, waarvoor de commissie wel alle gegevens van mij kan krijgen. Ik zal dus nooit iemand benoemen die eerst een handtekening heeft gezet voor iemand en onmiddellijk daarna een tweede handtekening voor iemand anders, wie hij of zij ook moge zijn en tot welke partij hij of zij ook moge behoren.

Vijf gemeenten verkeerden in die situatie. In vier van die gemeenten heb ik intussen een burgemeester benoemd. Ik vind dat mijn benadering overeenstemt met de filosofie — ik benadruk dit woord — die Kamer en Senaat hebben geïnspireerd bij de goedkeuring van het nieuwe artikel 2 van de gemeentewet. U kan het hiermee niet eens zijn. Dit is immers een kwestie van interpretatie.

Ik kan me inbeelden dat die vijfde kandidaat-burgemeester u verantwoordelijk stelt voor de wijziging van dit artikel, mijnheer Tant, en u daarmee lastig valt. In de vier andere gevallen heb ik echter iemand anders doen benoemen. Iemand die handtekeningen moet legaliseren, kan toch niet de ene dag de voordracht van een eerste kandidaat ondertekenen en de volgende dag de voordracht van een andere kandidaat. Dit gaat niet op. Dit is een toepassing van de discretionaire keuzemogelijkheid van de Koning, in dit geval uiteraard de minister, die volgens uw uitspraak in de *Parlementaire Handelingen* onverkort gehandhaafd moet blijven.

Ik handel hier mijns inziens in de geest die de overgrote meerderheid van Kamer en Senaat bij de wijziging van dit artikel voor ogen had. De wetgever heeft hier echter een slechte tekst opgesteld, want het nieuwe artikel geeft aanleiding tot dubbelzinnigheden. Maar ik herhaal: ik handel in dezelfde geest, ik pas niet een of ander legaal automatisme toe.

In die vijf gevallen werkten voor mij geen partijpolitieke overwegingen mee. Bij de eerste vier ging het om kandidaten van een socialistische partij, de PRL, de CVP en van een lijst van het type «Volksbelangen». De vijfde kandidaat begint het mij nu moeilijk te maken en probeert mij te snel af te zijn. Dat zal hem niet lukken. Desnoods moet het Parlement mij zijn vertrouwen ontzeggen. Geen enkel trucje of slimmigheid zal mij van mijn standpunt kunnen afbrengen. Ik zal de persoon in kwestie niet benoemen zolang ik minister van Binnenlandse Zaken ben. Dit mag in de *Parlementaire Handelingen* worden genoteerd. Ik heb die vier anderen immers ook niet benoemd en die hebben zich erbij neergelegd.

Dit is de werkelijkheid en het is niet nodig hiervoor rond de pot te draaien. Een van de vier geweigerde kandidaten is naar de Raad van State gestapt. Dat is zijn goed recht. Als de Raad van State mij in het ongelijk stelt, zal ik mij daarnaar schikken. Dat is mijn plicht. Ik zal dan echter terzelfder tijd aan Kamer en Senaat vragen artikel 2 van de gemeentewet in zijn oorspronkelijke vorm te herstellen of er een bruikbaar instrument van te maken. Indien de Raad van State mij in het ongelijk stelt, dan zal mijn gelijk van een paar jaar geleden hierdoor des te meer aan kracht winnen.

Dat is, mijnheer Tant, mijn standpunt ter zake. Het is bijzonder duidelijk en — ik waarschuw u ervoor — onveranderlijk. (Applaus.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

Discussion et vote d'articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN OPENBAAR AMBT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

Beraadslaging en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique pour 1989.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor 1989.

Au tableau budgétaire, le gouvernement présente les amendements que voici :

« Titre I — Dépenses courantes

A. — Cabinets ministériels

01. Dépenses de cabinet du ministre de l'Intérieur

Chapitre I — Dépenses de consommation

(Dépenses courantes pour biens et services)

§ 1. Salaires et charges sociales

Art. 11.02 — Traitements et indemnités du personnel du cabinet (pp. 10 et 11)

Dans la colonne 1989, ramener le montant de « 45,5 millions de francs » à « 44,5 millions de francs ».

02. Dépenses de cabinet du ministre de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales

Chapitre I — Dépenses de consommation

(Dépenses courantes pour biens et services)

§ 1. Salaires et charges sociales

Art. 11.02 — Traitements et indemnités du personnel du cabinet (pp. 12 et 13)

Dans la colonne 1989, ramener le montant de « 34,1 millions de francs » à « 33,1 millions de francs ».

« Titre I — Lopende uitgaven

A. — Ministeriële kabinetten

01. Kabinetsuitgaven van de minister van Binnenlandse Zaken

Hoofdstuk I — Consumptieve bestedingen

(Lopende uitgaven voor goederen en diensten)

§ 1. Lonen en sociale lasten

Art. 11.02 — Jaarwedden en vergoedingen van het personeel van het kabinet (blz. 10 en 11)

In de kolom 1989, het bedrag « 45,5 miljoen frank » terugbrengen tot « 44,5 miljoen frank ».

02. Kabinetsuitgaven van de minister van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen

Hoofdstuk I — Consumptieve bestedingen

(Lopende uitgaven voor goederen en diensten)

§ 1. Lonen en sociale lasten

Art. 11.02 — Jaarwedden en vergoedingen van het personeel van het kabinet (blz. 12 en 13)

In de kolom 1989, het bedrag « 34,1 miljoen frank » terugbrengen tot « 33,1 miljoen frank ».

Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, ministre van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb vastgesteld dat de Senaat woensdag het ontwerp van wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen bespreekt. Met dit amendement wil ik tegemoetkomen aan de wens die was uitgedrukt om in de kabinetsuitgaven besparingen uit te voeren. Ook de Eerste minister en minister Van den Brande hebben gehandeld met hetzelfde doel voor ogen.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen, de stemming over de artikelen waarop ze betrekking hebben, alsmede de stemming over artikel 1 van het ontwerp van wet worden aangehouden.

Le vote sur les amendements, le vote sur les articles auxquels ils se rattachent ainsi que le vote sur l'article premier du projet de loi sont réservés.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des autres articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de bespreking van de andere artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 674-1 à 3, session 1988-1989, du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 674-1 tot 3, zitting 1988-1989, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (Titre I)
et pour les dépenses de capital (Titre II)*

Article 1er. § 1er. Il est ouvert pour les dépenses du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique, afférentes à l'année budgétaire 1989 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes . . .	12 997,8	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital . . .	466,8	900,3	389,3
Totaux	13 464,6	900,3	389,3

Ces crédits sont énumérés dans la colonne «Crédits 1989 après la réforme de l'Etat» aux Titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

§ 2. Les allocations de base qui résultent de la ventilation des crédits entre divisions organiques et programmes d'activités, telles qu'elles sont reprises dans le tableau «Répartition des crédits 1989 — après la réforme de l'Etat — par allocation de base», font l'objet d'un suivi comptable.

§ 3. Lorsque la décomposition entre divisions organiques ou programmes est opérée dans le tableau visé au § 2, le ministre, ou le fonctionnaire qu'il délègue à cet effet, peut, dans la limite de chacun des crédits ouverts au tableau de la loi, procéder à une redistribution des allocations de base.

§ 4. Le contrôleur des engagements et la Cour des comptes veillent à ce que les dépenses soient correctement imputées sur les allocations de base et à ce que ces dernières ne soient pas dépassées, compte tenu le cas échéant des redistributions opérées conformément au § 3.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (Titel I)
en de kapitaaluitgaven (Titel II)*

Artikel 1. § 1. Voor de uitgaven van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1989 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken) :

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vastleggingskredieten	Ordonneringskredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven . . .	12 997,8	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven . . .	466,8	900,3	389,3
Totaal	13 464,6	900,3	389,3

Die kredieten worden opgesomd in de kolom «Kredieten 1989 na de staatshervorming» onder de Titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

§ 2. De basisallocaties die voortvloeien uit de ventilatie van de kredieten over organisatieafdelingen en activiteitenprogramma's, zoals ze hernomen worden in de tabel «Verdeling van de kredieten 1989 — na de staatshervorming — per basisallocatie», maken het voorwerp uit van een boekhoudkundige opvolging.

§ 3. Wanneer in de in § 2 bedoelde tabel de uitsplitsing tussen organisatieafdelingen of programma's gemaakt wordt, kan de minister, of de gedelegeerde ambtenaar, binnen de grens van elk van de kredieten geopend in de wetstabel, overgaan tot een herverdeling van de basisallocaties.

§ 4. De controleur der vastleggingen en het Rekenhof zien erop toe dat de uitgaven op de basisallocaties juist worden aangerekend en zorgen bovendien ervoor dat deze laatste, eventueel rekening houdend met de overeenkomstig § 3 doorgevoerde herverdelingen, niet overschreden worden.

— Réservé.

Aangehouden.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 modifié de la loi du 29 octobre 1846, relative à l'organisation de la Cour des comptes, des avances de fonds d'un montant maximum de 15 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des services et institutions dont les dépenses sont inscrites dans le présent budget.

Au moyen de ces avances, les comptables extraordinaires sont autorisés à payer tous les frais de service, les indemnités et allocations de toute nature allouées sur le budget ainsi que les frais de consommation d'eau, gaz, électricité, téléphone, mazout et carburant pour voitures automobiles n'excédant pas 250 000 francs.

Peuvent être payés au moyen de ces avances quels qu'en soient les montants :

1° Les dépenses à caractère social, y compris celles relatives aux objecteurs de conscience;

2° Toutes les dépenses pour les objecteurs de conscience et les membres du service civil ainsi que les dépenses relatives à la formation et l'occupation de personnel à temps plein et à temps réduit de la protection civile;

3° Les frais pour missions à l'étranger ainsi que les avances y relatives.

Ces comptables extraordinaires chargés des paiements de frais de mission à l'étranger sont autorisés à consentir des avances aux fonctionnaires envoyés en mission à l'étranger.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 2. Bij afwijking van het gewijzigde artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 15 000 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van de diensten en instellingen wier uitgaven in de onderhavige begroting zijn ingeschreven.

Door middel van deze voorschotten, mogen de buitengewone rekenplichtigen alle dienstkosten alsmede de vergoedingen en toelagen van alle aard welke bij aanrekening op de begroting zullen verleend worden evenals de verbruikskosten van water, gas, elektriciteit, telefoon, stookolie en brandstof voor autovoertuigen betalen tot en met 250 000 frank.

Mogen, ongeacht het bedrag, met deze voorschotten worden bestreden:

1° De uitgaven van sociale aard ook deze in verband met de gewetensbezwaarden;

2° Al de uitgaven voor de gewetensbezwaarden en de leden van de burgerdienst alsmede de uitgaven in verband met de opleiding en het aanwenden van het voltijds en niet-voltijds personeel van de civiele bescherming;

3° De kosten voor zendingen in het buitenland alsmede de voorschotten op deze kosten.

Aan de buitengewone rekenplichtigen belast met de betalingen van zendingskosten in het buitenland wordt toelating gegeven voorschotten te verlenen aan de met een zending in het buitenland belaste ambtenaren.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Par dérogation aux dispositions de l'article 16 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, le ministre de l'Intérieur est autorisé, dans le cadre du plan d'aide aux communes dans le domaine de la lutte contre les sinistres, à céder à celles qu'il désigne, certaines quantités de matériel provenant du stock de la protection civile.

Art. 3. In afwijking van het bepaalde in artikel 16 van de wet van 15 mei 1846 op 's rijks comptabiliteit, wordt de minister van Binnenlandse Zaken gemachtigd om in het raam van het plan tot hulpverlening aan de gemeenten in de strijd tegen rampen, aan de gemeenten welke hij aanwijst, bepaalde hoeveelheden materieel uit de voorraad van de civiele bescherming af te staan.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Le ministre de l'Intérieur est autorisé à accorder des provisions aux experts et huissiers de justice qui interviennent pour le compte de son département.

Art. 4. De minister van Binnenlandse Zaken is gemachtigd provisies te verlenen aan experten en gerechtsdeurwaarders die voor rekening van zijn departement optreden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Le paiement des allocations de naissance et des indemnités pour frais funéraires s'effectue conformément aux règles établies par l'article 23 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat.

Art. 5. De betaling van de geboortetoelagen en van de vergoedingen wegens begrafeniskosten geschiedt volgens de regels vastgelegd door artikel 23 van de wet van 15 mei 1846 op 's rijks comptabiliteit.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Les dépenses relatives aux engagements afférents à des années antérieures peuvent être imputées aux crédits des articles suivants:

Titre I, article 12.01;

Titre I, article 12.25;

Titre I, article 12.27;

Titre I, article 33.01;

Titre I, article 33.05.

Art. 6. Uitgaven met betrekking tot verbintenissen van vorige jaren mogen aangerekend worden op de kredieten van de volgende artikelen:

Titel I, artikel 12.01;

Titel I, artikel 12.25;

Titel I, artikel 12.27;

Titel I, artikel 33.01;

Titel I, artikel 33.05.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Pour les articles budgétaires à charge desquels des commandes peuvent être passées à l'intervention de l'OCF, le ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales et le ministre de la Fonction publique sont autorisés à opérer des versements provisionnels au profit de l'article 630.1.A de l'OCF et ce par le biais d'ordonnances de paiement par virement dans les écritures de la Trésorerie.

Art. 7. Met betrekking tot de begrotingsartikelen ten laste waarvan bestellingen mogen worden gedaan door toedoen van het CBB, zijn de minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen en de minister van Openbaar Ambt gemachtigd om provisionele stortingen uit te voeren ten bate van artikel 630.1.A van het CBB bij middel van ordonnanties van betaling door overschrijving in de schrifturen van de thesaurie.

— Adopté.

Aangenomen.

Disposition relative au Titre II

Art. 8. Les ordonnancements sur les dépenses engagées au cours des années budgétaires 1985 et antérieures, à charge des crédits dont le numérotage a été modifié entre-temps, peuvent être imputés à charge des crédits correspondants du budget de l'année 1989.

Bepaling betreffende Titel II

Art. 8. De ordonnanceren van de uitgaven die, in de loop van het begrotingsjaar 1985 en van vorige begrotingsjaren

werden vastgelegd ten laste van de artikels waarvan de nummering inmiddels gewijzigd werd, mogen worden aangerekend op de overeenstemmende artikelen van de begroting voor het jaar 1989.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Les crédits d'engagement et les crédits d'ordonnement provisionnels inscrits à l'article 01.61 du Titre II — Partie I — peuvent être répartis, selon les besoins, par voie d'arrêté royal entre les articles appropriés des budgets des différents départements avec l'accord du ministre du Budget.

Art. 9. De provisionele vastleggings- en ordonnanceringskredieten, ingeschreven op het artikel 01.61 van Titel II — Deel I — mogen, volgens de behoeften, worden verdeeld over de passende artikels van de begrotingen van de verschillende departementen door middel van een koninklijk besluit en met het akkoord van de minister van Begroting.

— Adopté.

Aangenomen.

Section particulière (Titre IV)

Art. 10. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au Titre IV du tableau joint à la présente loi, sont évaluées à 2 649 800 000 francs pour les recettes et à 2 856 500 000 francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie (Titel IV)

Art. 10. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in Titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 2 649 800 000 frank voor de ontvangsten en op 2 856 500 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au Titre IV du tableau joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article ou du littéra se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 11. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in Titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel of van de littera die betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Le Trésor est autorisé à consentir des avances lorsque les opérations relatives au compte du fonds de la Section particulière du Titre IV — Art. 63.01.A — Fonds de financement des dépenses de fonctionnement des recettes communales régionales — créent une position débitrice de ce compte.

Art. 12. De Schatkist wordt ertoe gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de verrichtingen in verband met de rekening van het fonds van de Afzonderlijke Sectie van Titel IV — Art. 63.01.A — Financieringsfonds voor de werkingsuitgaven van de gewestelijke gemeententovangerijen — een debettoestand van die rekening veroorzaken.

— Adopté.

Aangenomen.

Organismes d'intérêt public (Titre VII)

Art. 13. Est approuvé le budget du Fonds d'aide au redressement financier des communes pour l'année budgétaire 1989 annexé à la présente loi.

Ce budget s'élève à 47 778 000 000 de francs pour les recettes et pour les dépenses.

Instellingen van openbaar nut (Titel VII)

Art. 13. Wordt goedgekeurd de bij deze wet gevoegde begroting van het Hulpfonds tot financieel herstel van de gemeenten voor het begrotingsjaar 1989.

Deze begroting belooft 47 778 000 000 frank voor de ontvangsten en voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben later plaats.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1988

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN OPENBAAR AMBT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique de 1988.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor 1988.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de bespreking van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés.
(Voir documents nos 578-1 et 2, session 1988-1989, du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 578-1 en 2, zitting 1988-1989, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

I. Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au Titre I, dépenses courantes, et au Titre II, dépenses de capital, du budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique de l'année budgétaire 1988 sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs) :

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Ajustements année courante	- 273,9	—	—
Crédits pour créances d'années antérieures	126,0	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Ajustements année courante	+ 19,0	+ 34,1	+ 47,6
Crédits pour créances d'années antérieures	0,5	—	—

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten ingeschreven onder de Titel I, lopende uitgaven, en onder de Titel II, kapitaaluitgaven, van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1988, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken) :

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vast-leggings-kredieten	Ordonnan-cerings-kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Aanpassingen lopend jaar	- 273,9	—	—
Kredieten voor schuld-vorderingen van vorige jaren	126,0	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Aanpassingen lopend jaar	+ 19,0	+ 34,1	+ 47,6
Kredieten voor schuld-vorderingen van vorige jaren	0,5	—	—

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

— Adopté.
Aangenomen.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Sont relevées de la prescription quinquennale les créances désignées ci-après :

Titre I			
Division et Article	Créanciers	Année	Montant (en francs)
01/12.19	RTT	1980	1 650
01/12.19	RTT	1982	1 800
40/12.06	Régie des Bâtiments	1981	43 158
58/12.02	Régie des Bâtiments	1983	82

II. Diverse bepalingen

Art. 2. De hiernavolgende schuldvorderingen worden van de vijfjarige verjaring ontheven :

Titel I			
Afdeling en Artikel	Schuldeisers	Jaar	Bedrag (in franken)
01/12.19	RTT	1980	1 650
01/12.19	RTT	1982	1 800
40/12.06	Regie der Gebouwen	1981	43 158
58/12.02	Regie der Gebouwen	1983	82

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Par dérogation à l'article 11 de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les intérêts acquis jusqu'au 31 décembre 1987 sur les fonds mis à la disposition des gouverneurs de province et imputés sur l'article 43.14 des budgets du ministère de l'Intérieur pour les années budgétaires 1982, 1983 et 1984, peuvent être utilisés de la même manière que le crédit proprement dit.

Art. 3. In afwijking van artikel 11 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de interesten verworven tot 31 december 1987 op gelden ter beschikking gesteld van de provinciegouverneurs en aangerekend op het artikel 43.14 van de begrotingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de jaren 1982, 1983 en 1984, worden gebruikt op dezelfde wijze als het eigenlijk krediet.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. Dans l'article 11 de la loi du 20 décembre 1988 contenant le budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique de l'année budgétaire 1988, le deuxième alinéa est remplacé par les dispositions suivantes :

« Ce budget s'élève pour les recettes à 44 536 200 000 francs et pour les dépenses à 40 532 500 000 francs. Les crédits sont énumérés au Titre VII du tableau annexé à la présente loi. »

Art. 4. In artikel 11 van de wet van 20 december 1988 houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt voor het begrotingsjaar 1988 wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepalingen :

« Deze begroting beloopt 44 536 200 000 frank voor de ontvangsten en 40 532 500 000 frank voor de uitgaven. De kredieten worden opgesomd onder Titel VII van de bij deze wet gevoegde tabel. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

Art. 5. De bij deze wet toegestande kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 6. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Ik stel voor onze werkzaamheden te onderbreken.

Je vous propose d'interrompre ici nos travaux. (*Assentiment.*)

De Senaat vergadert opnieuw morgen, dinsdag 20 juni 1989, te 10 uur.

Le Sénat se réunira demain, mardi 20 juin 1989, à 10 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten te 22 h 15 m.*)

(*La séance est levée à 22 h 15 m.*)